

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 197/2016 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Školní neúspěšnost je závažný problém, který může žáka velmi poznamenat. Může být způsobena osobností žáka, rodinnou výchovou či nízkou motivací. Často není na vině pouze jeden faktor, ale soubor příčin, které je nutné dobře rozeznat. K řešení školní neúspěšnosti je vyžadována systematická a často náročná práce se žákem. V mnohých případech je potřeba zapojit do řešení i pedagogické pracovníky, rodinné zástupce a odborníky.

Příčiny školní neúspěšnosti

- **osobnost dítěte** - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká sebedůvěra, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiná zdravotní komplikace žáka
- **rodina** - nepodnětné rodinné prostředí, rozdílné sociální podmínky, nesprávná výchova, problémy ve vztazích v rodině, příliš velké nároky rodiny
- **nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu** - nedostatečný rozvoj zájmu o učení, záporný vztah žáka k učení, nedostatečná motivace, záporný vztah žáka k učiteli, záporný vztah žáka ke spolužákům, školní fobii

Doprovodné projevy školní neúspěšnosti

- bolesti hlavy
- bolesti břicha
- zvracení
- záškoláctví
- útěky z domova
- pocit méněcennosti
- ztráta motivace aj.

Řešení školní neúspěšnosti

Při řešení školní neúspěšnosti je nutné žáka podrobit důkladnému rozboru, aby došlo k identifikaci konkrétních příčin selhávání. Je nezbytné rozpoznat možnosti žáka, způsob učení a vzdělávací potřeby. Na základě daných předpokladů je potřeba nastavit vhodná opatření. Opatření musejí být uskutečněna co nejdříve, aby byl neúspěch žáka brzo napraven.

Opatření volíme individuálně na základě zjištěných potřeb žáka

1. poruchy učení, chování apod. – specifické pedagogické metody a postupy, často na základě doporučení z pedagogicky-psychologické poradny
2. žáci sociálně znevýhodnění – motivace k učení, spolupráce s rodinou, vhodné podmínky pro domácí přípravu, zajištění přístupu k internetu, začleňování do kolektivu

3. žáci s častou absencí – pomoc při zvládnutí zameškané látky, konzultační hodiny, doučování, stanovení termínů zkoušení

Postup při řešení školní neúspěšnosti

Zainteresované subjekty

- vyučující problematického předmětu
- třídní učitel
- výchovný poradce
- speciální pedagog
- školní metodik prevence
- ředitel školy
- zákonný zástupci

Neprospívající žáky uvede na pedagogické poradě vyučující pedagog. Třídní učitel oznámí neúspěšnost žáka zákonnému zástupci a dohodne termín osobního setkání. Setkání se zúčastní třídní učitel, žák, zákonný zástupce, vyučující konkrétního předmětu (ve kterém žák neprospívá) a případně výchovný poradce. Dojde k domluvě možností vedoucích ke zlepšení situace a termínu další schůzky, kde se probere zlepšení či neúspěšnost domluvené strategie.

Metody a formy práce využívané pedagogem

- podpůrný studijní plán (stanovení přiměřeného obsahu učiva) – pedagog stanovuje obsah učiva v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním).
- zadávání pravidelných úkolů - zadání práce pro domácí přípravu, úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem,
- možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole, možnost doučování
- užívání podpůrných aktivit – domluvení přesného data ověřování znalostí, stanovení konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu, ověřování způsobem, ve kterém je žák úspěšnější (raději písemná práce než ústní zkoušení a opačně), přiměřené a srozumitelné zadání schopnostem žáka (např. doplňování gramatiky místo diktátu apod.)
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky a další pomůcky, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- individuální práce se žákem – konzultační hodiny, individuální opakované vysvětlení učiva, individuální práce se speciálním pedagogem

Všichni pedagogové předávají záznamy o žácích ohrožených neúspěchem třídnímu učiteli, který je předává výchovnému poradci. Výchovný poradce eviduje seznam všech těchto žáků. Veškeré podpůrné aktivity a výsledky jsou průběžně vyhodnocovány na pedagogických poradách.